

ГОЛЬТЯЄВА

Людмила Анатоліївна
Golytyeva@yandex.ru

УДК 378.4

РАЄВНЄВА

Олена Валентинівна
olena_raev@mail.ru

ФОРМУВАННЯ СКЛАДНОСТРУКТУРОВАНОЇ СИСТЕМИ ФАКТОРІВ ІМІДЖЕВОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ВНЗ

THE FORMATION OF COMPLEX STRUCTURED SYSTEM OF FACTORS OF IMAGE ATTRACTIVENESS OF UNIVERSITIES

к.е.н., доцент, Харківський
національний економічний
університет ім. С. Кузнеця,
кафедра статистики та
економічного прогнозування

д.е.н., професор, завідувач
кафедри статистики та
економічного прогнозування,
Харківський національний
економічний університет ім.
С. Кузнеця, кафедра статис-
тики та економічного
прогнозування

У статті розглянуто фактори підвищення конкурентоспроможності національної системи вищої освіти та ВНЗ. Виявлено, що іміджева привабливість є одним з чинників конкурентоспроможності ВНЗ. Виділено внутрішні і зовнішні фактори іміджевої привабливості.

В статье рассмотрены факторы повышения конкурентоспособности национальной системы высшего образования и ВУЗов. Выявлено, что имиджевая привлекательность является одним из факторов конкурентоспособности ВУЗа. Выделены внутренние и внешние факторы имиджевой привлекательности.

The article describes the factors of increase the competitiveness of the national system of higher education and universities. It was revealed that the image attractiveness is a factor in the competitiveness of the university. The article allocated internal and external factors of image attractiveness.

Ключові слова: фактор, система, іміджева привабливість

Ключевые слова: фактор, система, имиджевая привлекательность

Keywords: factor, system, image attractiveness

ВСТУП

Трансформації, що відбуваються у світовому економічному просторі, зумовлені процесами глобалізації, призводять до підвищення конкуренції на всіх рівнях. Високі вимоги встановлюються до якості освіти кожного працівника, що пов'язано з бажанням суб'єктів господарювання займати високі конкурентні позиції на різних ринках. Отже конкурентоспроможність усієї економічної системи залежить від конкурентоспроможності її складових, а саме система вищої освіти є одним з фундаментальних напрямків, розвиток якої дозволить зміцнювати ринкові позиції економіки на світовому рівні.

Аналіз конкурентоспроможності системи вищої освіти проводять в своїх роботах наступні науковці: А.Б. Почтовюк [6], Горелова О.И. [2], Загородня А.А.[3], А.Г., Куцинська М.В. [4] та ін. Але у зв'язку із високою мінливістю зовнішнього середовища постійно змінюється перелік факторів конкурентоспроможності системи вищої освіти та ВНЗ в цілому та іміджевої привабливості ВНЗ зокрема, що потребує постійного дослідження.

МЕТА РОБОТИ полягає у представленні факторів іміджевої привабливості як складноструктурованої системи.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Інформаційною основою роботи є наукові праці, матеріали періодичних видань, ресурси Internet, законодавчі та нормативно-правові акти.

При проведенні дослідження використано методи узагальнення, структурно-логічного аналізу та порівняння.

РЕЗУЛЬТАТИ

Основною метою підвищення конкурентоспроможності системи світової вищої освіти є вдосконалення систем вищої освіти різних країн. Для цього світове співтовариство постійно проводить дослідження їх стану та інформує суспільство щодо якості світового ринку освітніх послуг. Одне з таких досліджень щорічно проводиться за методикою Всесвітнього економічного форуму [5, 9] за Індексом глобальної конкурентоспроможності (The Global Competitiveness Index), який є індикатором оцінки рівня конкурентоспроможності, в розрахунку якого використовується 12 контрольних показників.

Одним з них є показник «Вища освіта і професійна підготовка», динаміка якого по Україні з 2010 р. по 2014 р. представлена в табл. 1.

Таблиця 1

Динаміка змін позицій України в рейтингу за показником «Вища освіта і професійна підготовка»
Індексу глобальної конкурентоспроможності

Рік	2010	2011	2012	2013	2014
Всього країн світу в рейтингу	142	144	148	144	140
Позиція України	46	46	47	43	40

Значення показника за період, що досліджується мають незначну позитивну тенденцію, але у 2014 році Україна посіла всього 40-е місце серед 140 країн світу. Це свідчить про нездатність системи вищої освіти витримати конкуренцію на світовому ринку.

Також система вищої освіти функціонує в умовах жорсткої національної конкуренції, для підвищення конкурентного статусу якої великого значення має характер конкурентних переваг. Однією з

властивостей конкурентної переваги теорії М. Портера [8] є ті фактори, які необхідні для успішної конкуренції у певній галузі. Для виявлення конкурентних переваг національної системи вищої освіти виділимо основні фактори її конкурентного середовища (рис. 1).

Оскільки ВНЗ є однією зі складових системи вищої освіти, розглянемо основні фактори, що визначають конкурентоспроможність ВНЗ (рис.2).

Рис. 1. Фактори підвищення конкурентоспроможності національної системи вищої освіти

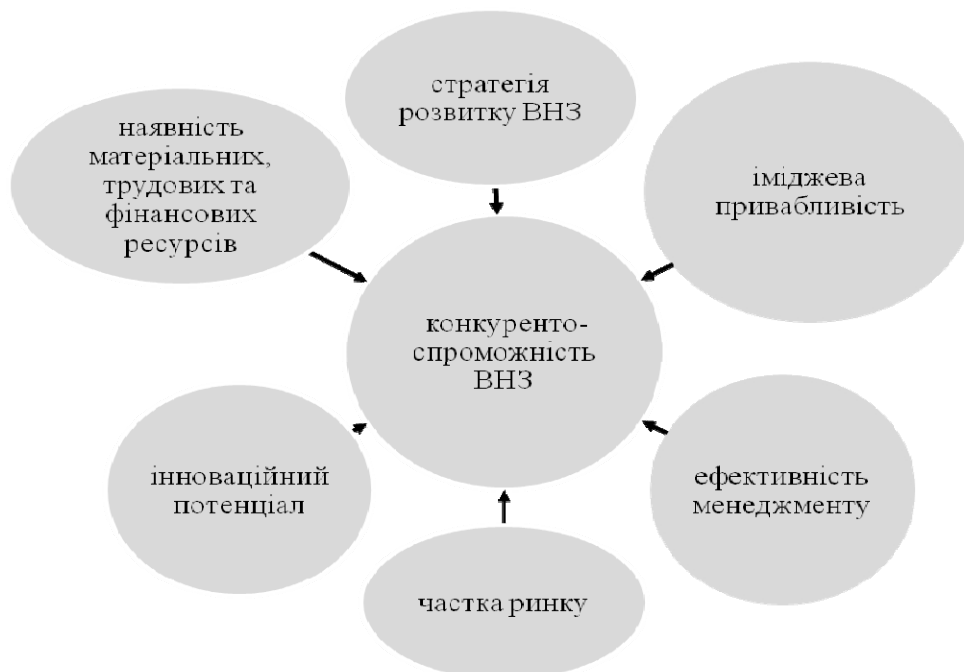

Рис. 2. Фактори, що визначають конкурентоспроможність ВНЗ

Як бачимо з рис. 2 одним з факторів, що визначають конкурентоспроможність ВНЗ є іміджева привабливість, оскільки формування позитивного образу ВНЗ для абітурієнтів, співробітників, партнерів, актуально сьогодні не тільки для маловідомих суб'єктів надання освітніх послуг, а й для досить престижних ВНЗ. Іміджева привабливість (ІП) ВНЗ – це властивість раціонального або емоційного характеру викликати інтерес і

зацікавленість абітурієнтів щодо отримання вищої освіти в певному ВНЗ, сформована в результаті комунікативного сприйняття ними тих чи інших його характеристик [1]. Отже представлення факторів ІП ВНЗ як системи надасть можливість детального їх вивчення та в подальшому посилить впливовість ВНЗ на ринку освітніх послуг. Схематично зовнішні та внутрішні фактори ІП ВНЗ як складноструктурованої системи представлено на рис. 3 [7].

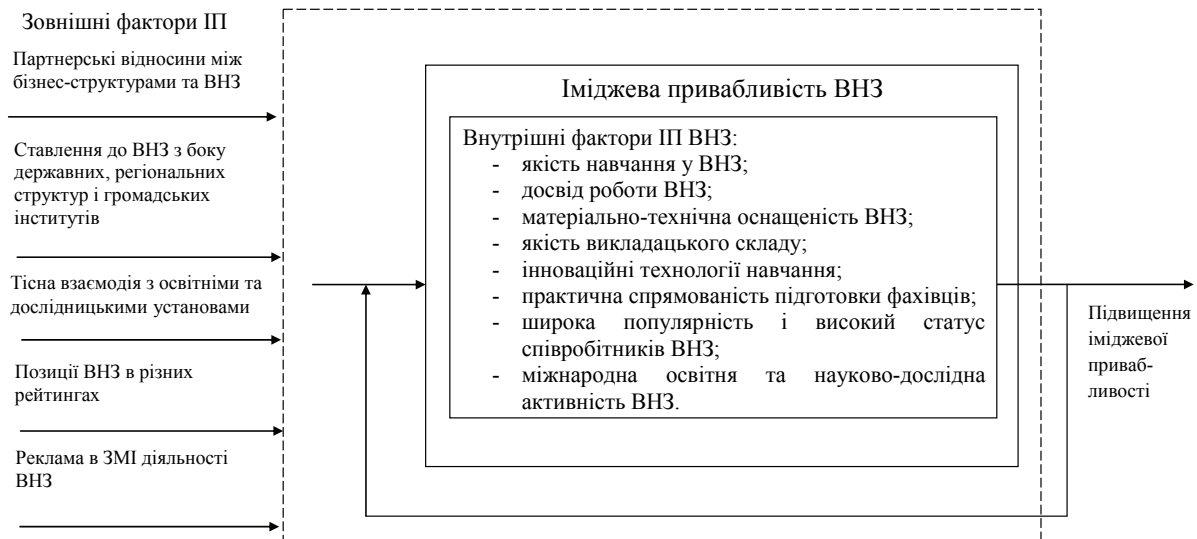

Рис. 3. Система факторів ІП ВНЗ

Таким чином, важливо забезпечувати максимальну відповідність ІП ВНЗ реальному стану справ, щоб сприяти, з одного боку, її підвищенню, з іншого - коригуванню з урахуванням мінливих чинників і умов внутрішнього і зовнішнього середовища ВНЗ з метою посилення позитивного до нього відношення і не допустити розчарувань у споживачів освітніх послуг. Підвищення ІП ВНЗ є одним із завдань іміджевої політики, яка є основою розвитку сучасних університетів.

Список використаних джерел

1. Власюк Т.М., Макарьора Д.А. Іміджева привабливість напрямів підготовки вищого навчального закладу / Т.М. Власюк, Д.А. Макарьора // Академічний огляд. - 2013. - № 2. - С. 120-127 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ao_2013_2_17.pdf
2. Горелова О.И. Финансовые механизмы взаимодействия государственного вуза и потребителя образовательных услуг в условиях предпринимательской деятельности / О.И. Горелова // Финансовые инструменты регулирования экономики регионов: сб. статей III Междунар. науч.-практ. конф.: т. 1. – Дагестан: ИПЦ ДГУ, 2006. – С. 188-195.
3. Загородняя А.А. Совершенствование управления конкурентоспособностью и эффектив-

ностью ВУЗа / А.А. Загородняя // Проблемы современной экономики. – 2005. – № 3 (23). – С. 31-35.

4. Куцинська М.В. Ефективність діяльності ДВНЗ: економічний, технологічний та соціальний аспекти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/5395/17-Kutcinskaya.pdf?sequence=1>.

5. Офіційний сайт всесвітнього економічного форуму [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.weforum.org/world-economic-forum>

6. А.Б. Почтовюк. Фактор конкурентоспроможності як шлях формування іміджу вищого навчального закладу // Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського. Випуск 5/2011 (70) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.kdu.edu.ua/statti/2011-5-1\(70\)/156.pdf](http://www.kdu.edu.ua/statti/2011-5-1(70)/156.pdf).

7. Олена Раєвська. Іміджева привабливість вищих навчальних закладів як фактор нецінової конкуренції на ринку освітніх послуг // Вища школа. – 2015. - № 9-10. - С. 109-126.

8. Porter M.E. Towards a Dynamic Theory of Strategy // Strategic Management Journal, 1991, 12 (Winter Special Issue), pp. 95–117.

9. World Economic Forum; Global Competitiveness Report 2015-2016; Date of data collection or release: 1st September 2015; www.weforum.org/gcr